

Zaradi finančne krize bo zlato vredno še več

BARBARA REŽEK

Napovedana svetovna kriza na trgu kapitala, nizka gospodarska rast v ZDA in posledično tudi v Evropi, visoka inflacija ter trend upadanja vrednosti ameriškega dolarja bodo povzročili večje povpraševanje naložnikov po fizičnem zlato že v prihodnjih šestih mesecih. Enaka gibanja je pričakovati v letu 2009 – ne glede na borzno ceno zlata. Ta bo po napovedih najmanj 1100 dolarjev za unčo, še leto, zagotovo pa v začetku leta 2009. O tem so govorili pred kratkim na *Gold Survey 2008* v prestižni londonski Trinity House. Dogodek velja za enega najbolj avtoritativnih virov informacij na mednarodnem trgu zlata, razen v britanski prestolnici pa je hkrati potekal še v Torontu in Johannesburgu.

Gold Survey organizira GFMS, v svetu glavni svetovalec na področju plemenitih kovin, osnovnih surovin, jekla, rudnikov, katerih analize opravlja že 41 let. Deluje v okviru Svetovnega zlatega sveta - World Gold Council, neprofitnega združenja za spremljanje svetovnih rezerv zlata na trgu, ki edini javno objavlja rezultate analiz.

»Rast cene je glede na turbulentni trg zelo težko napovedati, po vsej verjetnosti pa bo zaznana sredi leta,« je povedal Philip Klapwijk, izvršni direktor GFMS. Z njim se strinja tudi edina predstavnica Slovenije na tem pomembnem dogodku, Irena Moro, iz podjetja Moro&Kunst, ki pravi: »Po neuradnem pogovoru z udeleženci ugotavljam, da smo enotnega mnenja, da cena zlata za naložbenike niti ni toliko pomembna, saj je pomembnejše to, da bodo naložbeniki prepoznali priložnost, da zavarujejo svoje premoženje z zlatom.«

Analiza, ki jo je pripravil GFMS, napoveduje, da bodo vlagatelji še povečali povpraševanje po zlato v fizični obliki, na drugi strani pa pričakuje manjšo porabo zlata za izdelavo nakita. Ta je pod 2000 tonami in lahko pade celo na 500 ton, saj je cena za omenjeni sektor previsoka. Svetujejo tudi veliko previdnost pri nakupu zlatih kovancev iz druge roke, saj je na trgu opaziti neverjetno veliko ponarejenih kovancev in medalj. Zato glede na izkušnje Irena Moro priporoča, naj naložbeniki kupujejo zlato pri uradno certificiranih trgovcih, posebna pozornost pa je namenjena palicam, saj morajo biti označene s popolnim certifikatom.

Afrika je proizvedla manj zlata, tudi v Južni in Latinski Ameriki zaznavajo padec. Na drugi strani je pravo nasprotje Azija, ki pridobiva, predvsem Indonezija in Kitajska, slednja je v letu 2007 celo postala vodilna proizvajalka zlata. S tem je prehitela Južno Afriko, ki je to mesto ohranjala kar 100 let. GFMS namreč ugotavlja izjemno povečanje povpraševanja po zlato za izdelovanje nakita na Kitajskem. V primerjavi z letom 2006 je naraslo za kar 21 odstotkov, torej na 297 ton. S tem je Kitajska postala druga povpraševalka po zlato za nakit, takoj za ZDA. Hkrati je pričakovati večji nakup zlata za izdelovanje zlatih kovancev in medalj, kar bodo spodbudile bližajoče se olimpijske igre.

Kako pa je s prodajo zlata pri nas? »Povečano povpraševanje po zlato smo zasledili oktobra lani in se stopnjuje. Naložbeniki imajo možnost, da sami poskrbijo za zavarovanje svojega premoženja in s tem poskrbijo tudi za svojo socialno varnost,« pravi Irena Moro in dodaja: »Glede na to, da je Slovenija majhen trg za zlato, lahko izdam pomisleke in zaskrbljenost vodstva GFMS in LBMA, da obstaja velika verjetnost, da bo zlata za naložbenike v obliki palic in kovancev na trgu začelo primanjkovati, saj kovnice ne bodo dobile dovolj zlata za predelavo. Švicarske kovnice – med njimi tudi Argor Heraeus, ki jo zastopamo v Sloveniji – so lani izvozile 100 ton več zlatih palic kot leto prej.«

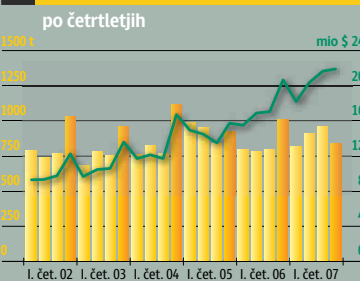
Dejstvo je, da je bila proizvodnja zlata leta 1998 kar 3737 ton, leta 2007 pa le 3072 ton. Lani so svetovne monetarne rezerve v zlato obsegale 33,538 ton, od tega imajo ZDA 8137 ton, sledi Nemčija s 3701 tona, Francija s 3184 tonami in Italija z 2593 tonami. IMF ima 3217 ton zlata. Slovenija je na 80. mestu z 3,2 tone zlata denarnih rezerv.

Zadnja napoved IMF o prodaji 403,3 tone zlata je v okviru podpisanega washingtonskega sporazuma. Tega so z IMF sklenile evropske centralne banke in med poznavalci pomeni redno napovedano prodajo zlata v letni kvoti 500 ton. Rudniki zlata so leta 2007 nakopali 2476 ton zlata. Uradni sektor ponudnikov so centralne banke, ki so lani poslale na trg 481 ton zlata namesto določene kvote 500 ton, na trg pa je prišlo tudi 956 ton lomljenega zlata. Skupaj je bilo v ponudbi 3912 ton zlata. Na drugi strani se je za nakit porabilo 3072 ton zlata in za naložbe 830 ton.

FT FOKUS

CENA ZLATU RASTE

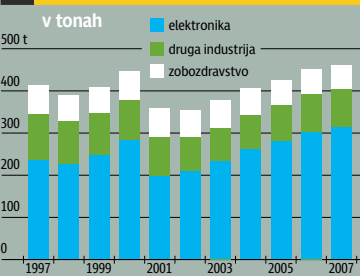
POVPRAŠEVANJE PO ZLATU

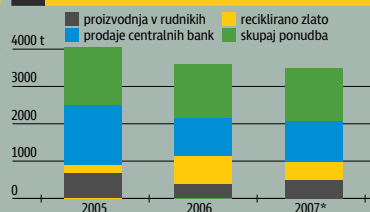
STRUKTURA POVPRŠEVANJA

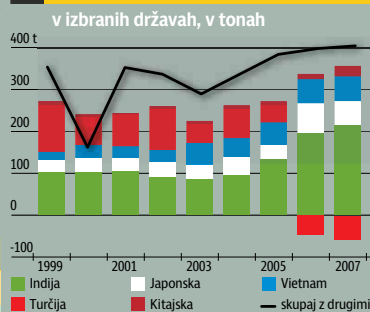
STRUKTURA INDUSTRIJSKEGA POVPRŠEVANJA

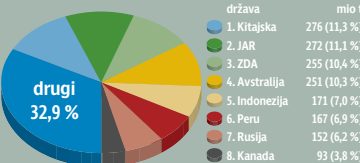
PONUDBA ZLATU - v tonah

ZASEBNE INVESTICIJE V ZLATU

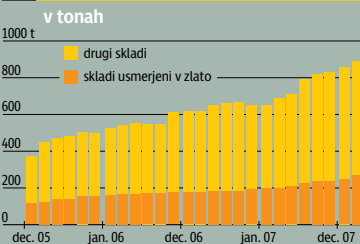
PROIZVODNJA V RUDNIKIH 2007 - v tonah

KDO KUPUJE ZLATU - v tonah

država	2006			2007		
	nakit	invest.	skupaj	nakit	invest.	skupaj
Kitajska	244,7	14,9	259,6	302,2	23,9	326,1
Hong Kong	13,1	0,4	13,5	14,4	1,0	15,5
Tajvan	17,2	4,0	21,2	14,4	7,4	21,8
Japonska	32,8	-45,7	-12,9	32,2	-56,3	-24,1
Indonezija	57,7	-1,0	56,6	58,3	0,5	58,7
Vietnam	22,1	69,5	91,6	21,6	56,1	77,7
Savdska Arabija	104,3	8,0	112,3	120,2	9,2	129,4
Egipt	60,0	0,6	60,5	67,3	0,7	68,0
ZAE	92,4	8,2	100,5	99,8	7,5	107,3
Turčija	165,3	59,9	225,2	188,1	61,1	249,3
Rusija	69,5	/	69,5	77,0	/	77,0
ZDA	306,1	32,4	338,5	262,9	15,2	278,1
Italija	64,8	/	64,8	58,8	/	58,8
Velika Britanija	52,5	/	52,5	48,6	/	48,6

ZLATU, KI GA IMAJO INVESTICIJSKI SKLADI

CENA ZLATU NA LONDONSKI BORZI

URADNE ZLATE REZERVE - v tonah

(pri Centralnih bankah z največ rezervami)

	tone	rezerve
1. ZDA	8133,5	79,8
2. Nemčija	3417,4	68,9
3. IMF	3217,3	/
4. Francija	2586,9	59,7
5. Italija	2451,8	70,4
6. Švica	1133,9	42,9
7. Japonska	765,2	2,3
8. Nizozemska	621,4	63,6
9. Kitajska	600,0	1,1
10. ECB	563,6	26,7
11. Rusija	450,9	2,8
12. Tajvan	423,3	4,4
13. Portugalska	382,5	90,7
14. Indija	357,7	3,6
15. Venezuela	356,8	30,2
16. Velika Britanija	310,3	15,5
17. Libanon	286,8	39,5
18. Španija	281,6	41,8
19. Avstrija	280,0	44,2
20. Belgija	227,6	40,4
51. Ukrajina	26,0	2,4
52. Sirija	25,9	/
53. Maroko	22,0	2,7
54. Nigerija	21,4	1,2
55. Belorusija	20,1	17,5
56. Jordanija	14,3	5,2
57. Koreja	14,3	0,2
58. Ciper	13,9	28,7
59. Češka	13,3	1,1
60. Nizozemski Antili	13,1	37,9
61. Kambodža	12,4	16,8
62. Katar	12,4	3,7
63. Srbija	12,0	2,5
64. Latvija	7,7	3,9
65. El Salvador	7,3	9,2
66. Mjanmar	7,2	10,2
67. CEMAC	7,1	1,9
68. Kolumbija	6,9	1,0
69. Gvatemala	6,9	4,7
70. Makedonija	6,8	8,8
80. Slovenija	3,2	8,8